

mightysociety1

Eric de Vroedt

première: 14 oktober 2004, [NES] theater Frascati, Amsterdam

(Jos en Charlotte in een smaakvol ingerichte conferentieruimte)

JOS Godverdomme, ik geloof dat ik een hartaanval heb.

CHARLOTTE Wat zeg je tegen mij, Jos?

JOS Dat ik geloof dat ik een hartaanval heb.

CHARLOTTE Hoe kom je daar nou weer aan?

JOS Weet ik veel, maar ik voel ineens van die steken.

CHARLOTTE Dat kan toch helemaal niet.

JOS Ineens van die steken, hier en hier. Auw, auw.

CHARLOTTE Man, hou op.

JOS En deze arm begint ook helemaal te tintelen. Auw, auw.

CHARLOTTE Hè gadverdamme, Jos.

JOS Dat is toch een teken, een tintelende arm?

CHARLOTTE Ik hou niet van zieke mensen.

JOS Dat is zeker een teken. Auw, auw. Ik heb een hartaanval, ik weet het gewoon zeker.

CHARLOTTE Hoe kun je zoiets nou zeker weten?

JOS Ik heb godverdomme een hartaanval, Charlotte!

CHARLOTTE Zoiets weet je pas zeker als het fataal is.

JOS Misschien moet je toch even op internet kijken. Ik begin ook helemaal te zweten.

CHARLOTTE Doe niet zo vies, Jos.

JOS M'n pak! Even op Google *tintelende arm* en *zweet* intypen –

CHARLOTTE Of gestresste kip.

JOS - en je zal zien dat daar binnen 0,45 seconden een hele lijst hartaanvallen uitkomt.

CHARLOTTE Of een hele lijst *girlie men*.

JOS Dat is mijn straf, ik had het nooit moeten doen.

CHARLOTTE Het is stress.

JOS Ik word gestraft, ik kan het niet aan.

CHARLOTTE Een lichte vorm van campagnestress.

JOS Ik sta zo onder spanning. Ik sta onder hoogspanning.

CHARLOTTE Komt bij de beste campagneleiders voor.

JOS Ik trek het niet meer, Charlotte. We hebben een hele grote fout gemaakt.

CHARLOTTE Doe niet zo gevoelig, man.

JOS Ik ben hier gewoon niet slecht genoeg voor. Zie je niet dat ik het niet aankan?

CHARLOTTE En ik dan, ben ik dan slecht?

JOS Ja, jij bent een slecht mens. Jij kunt dit allemaal aan.

CHARLOTTE Dank je.

JOS In wezen ben jij keihard.

CHARLOTTE En ben jij veel te zacht.

JOS Vergeleken bij jou was Margaret Thatcher een schat van een vrouw.

CHARLOTTE En Jimmy Carter vergeleken bij jou een beul.

JOS Heb jij eigenlijk wel emoties? Voel jij eigenlijk wel eens iets?

CHARLOTTE Nee, momenteel niet.

JOS Dacht ik al. Jij bent een soort peul.

CHARLOTTE We zijn allemaal peulen, Jos.

JOS Zoals in -

CHARLOTTE *The Invasion of the Body Snatchers*.

JOS Zo'n enge peul die helemaal niks meer voelt -

CHARLOTTE Waaaaaaahhhhh. (*korte enge gil, zoals in die film*)

JOS en wacht op het moment dat ik in slaap val zodat ie van mij ook een peul kan maken.

CHARLOTTE Jij bent nog veel gevaarlijker.

JOS Nee, het gaat je niet lukken. Ik ben waakzaam.

CHARLOTTE Jij bent ook een peul. Maar je hebt last van denial.

JOS Nederland, wordt wakker! De peulen zijn in aantocht!

CHARLOTTE Waaaaaaahhhhh.

JOS Ik ben niet slecht. Daarvoor ben ik te netjes opgevoed.

CHARLOTTE Zoals je broer.

JOS Dat is de opperpeul.

CHARLOTTE Maar net zo netjes opgevoed.

JOS Hou op over mijn broer of ik krijg een tweede attack.

CHARLOTTE Broerbroerbroerbroer.

JOS Ik maak echt geen grapje, Charlotte.

CHARLOTTE Ik ook niet. Broerbroerbroerbroer.

JOS M'n hart gaat hier echt kapot aan.

CHARLOTTE Hij is misschien je laatste redding.

JOS Met die fucking Anderson van hem zeker.

CHARLOTTE Respect!

JOS Zolang ik de campagne voor deze partij leidt, komt Roy er niet in. En die Anderson van hem al helemaal niet.

CHARLOTTE We kunnen het nu niet meer terugdraaien. De hele procedure is al in gang gezet.

JOS Dan zit er voor mij niks anders op dan hier en nu te sterven.

CHARLOTTE *Lijsttrekker spoorloos verdwenen; campagneleider plotseling overleden.*

JOS *Briljante broer redt campagne.* Ik wil mijn broer niet in mijn leven, Lot.

CHARLOTTE Je broer heeft hele interessante ideeën.

JOS Hij heeft geen hele interessante ideeën, hij dóet alsof hij hele interessante ideeën heeft .

CHARLOTTE Hij heeft een hele nieuwe visie op het geheel.

JOS Hij heeft geen hele nieuwe visie op het geheel, hij spéélt een hele nieuwe visie op het geheel.

CHARLOTTE Je broer heeft op de partijtop diepe indruk gemaakt.

JOS Maar verder dan die indruk komt ie nooit.

CHARLOTTE Laten we eerst eens luisteren naar wat hij te zeggen heeft.

JOS Ik ga nog liever dood. Broerbroerbroerbroer.

CHARLOTTE Kun je nu weer even normaal doen.

JOS Ik ben niet slecht. Niet zo slecht zoals jij. Jij bent zo uitgekookt. Ik ben integer. Ik ben goudeerlijk. Maar van jou moet ik slecht zijn.

CHARLOTTE Jos, we hebben dit al zo vaak besproken: -

JOS Een personal coach die je leert slecht te zijn.

CHARLOTTE Het is voor je eigen bestwil.

JOS Jij zou het beste in mij naar boven halen. Je had beloofd het goddelijke in mij aan te boren. M'n groene en gele energie weer helemaal in balans te brengen. Maar je hebt me alleen maar slechter gemaakt. Jij hebt ons in deze hele klerezooi gebracht. Ik ben niet voor misdaden in de wieg gelegd

CHARLOTTE Het was geen misdaad

JOS Voor complotten en set-ups. Ik verdraag mijn eigen slechtheid niet. Ik ben normaal zo trouw als een hond. Trouw aan de partij, trouw aan het beginselprogramma, trouw aan het verkiezingsprogramma, trouw aan de lijsttrekker en trouw aan het congres.

CHARLOTTE In die volgorde, hoop ik.

JOS Ik ben zo trouw als dat godvergeten robothondje van je. (*Schrikt ineens*) Hebben we nou echt onze eigen lijsttrekker afgevoerd?

CHARLOTTE Jij hebt hem afgevoerd.

JOS Zeg alsjeblieft dat ik droom.

CHARLOTTE Je bent klaarwakker.

JOS Als ik morgen wakker wordt is Pieter Troostwijk gewoon weer Onze Man.

CHARLOTTE Met Pieter is het godzijdank afgelopen.

JOS En als stank voor dank kom je ineens met m'n broer en die Anderson op de proppen. Ik vertik het. Ik ga niet nog een keer op campagne. Zeker niet onder leiding van mijn indrukwekkende broer.

CHARLOTTE De hele campagne ligt al twee weken stil, Jos.

JOS Ik doe het niet. Ik pik het niet.

CHARLOTTE Maar Jos-

JOS Pas op of ik krijg een derde hartaanval. Ik maak echt geen grapje. Ik ga niet nog een keer 300.000 posters ophangen; niet nog een keer zo'n flinterdun verkiezingspamfletje in elkaar rammen; niet nog een keer al die overbodige praatprogramma's af. Ik vertik het. Ik haak af. Ik ben eruit. Ik stap

op. Overal heb ik die kop van Pieter Troostwijk opgehangen. Overal staren die twee blauwe ogen mij aan. Overal smeken ze ons hem te vertrouwen. Zijn kop op elke lantarenpaal, in elk bushokje, reusachtig opgeblazen op elke steiger middenin de stad. We hebben zo ons best gedaan de hele bevolking te brainwashen met die ene slechte slogan. De slechtste campagne ooit. Zelfs ik dacht: *moet ik nou daarop stemmen?* Maar ik had er waarschijnlijk nog op gestemd ook. Aan dat hoofd viel gewoon niet te ontkomen, overal die holle blik en steeds weer die ene slechte zin, die ik nota bene zelf heb bedacht. Een campagne van onmacht. Wat moet je met een kandidaat die de inhoudelijke diepgang van een dode rat heeft? Gewoon een schot hagel. Het gewoon op kwantiteit gooien. Dit hele land platbombarderen met die rotkop. Shock and Awe om het gebrek aan inhoud maar te verbergen. Wat een armoe. En nu is ie eindelijk weg, simpelweg 'verdwenen'.

CHARLOTTE Tot nadere orde ondergedoken.

JOS Nu ben ik aan de beurt. Ik ga niet voor de volgende leeghoofd posters plakken. Dat trek ik niet, Lot, dat pik ik niet. Ik ga niet persoonlijk die 300.000 posters eraf krabben en vervangen door dit nieuwe wonderkind Anderson. Nu ben ik aan de beurt. Ik ben nummer twee.

CHARLOTTE Eens nummer twee, altijd nummer twee.

JOS Nummer twee op de lijst. Kan ik het wel, Charlotte?

CHARLOTTE Wat kan je wel?

JOS Kan ik het wel aan?

CHARLOTTE Wat zou jij moeten aankunnen?

JOS Het landsbelang.

CHARLOTTE Denk jij nou maar niet teveel aan dat soort grote dingen.

JOS Mijn vader zei altijd:

CHARLOTTE *verman je voor het landsbelang.*

JOS Het gáát om het landsbelang, Charlotte.

CHARLOTTE Verman je dan ook eens een keer.

JOS Ja, ik moet mij vermannen. Ik moet mij heel erg vermannen.

CHARLOTTE Ik zie nog geen verschil.

JOS Ik ben immers nummer twee op de lijst. Lijsttrekker verdwenen en dan is nummer twee op de lijst aan de beurt. Zoals ik al zei: ik ben trouw aan de partij, dan aan het program en dan pas aan de lijsttrekker. En soms is er een tijd dat program en partijbelang voor de lijsttrekker gaan en dat de lijsttrekker moet sneuvelen. Zo simpel is het. Dat weet iedereen in de politiek. Elk moment kan het feestje voorbij zijn. Het is eenzaam en gevaarlijk aan de top. Elk moment kan je die dolk in je rug voelen glijden. En je grootste vijanden zitten in je eigen partij. Iedereen die ook maar één stap in de politiek zet, weet dat je op een dag die dolk gaat voelen en dat je, als je omkijkt, de grijns ziet van die partijgenoot met wie je een uur daarvoor nog zij aan zij het partijlied stond te brullen. Die kameraad met wie je die middag nog stond te folderen op de zaterdagmarkt. *Et tu, Jos?* Ja, deze keer had ik die dolk in mijn hand. Ik was mijn hand niet in onschuld. Alleen in anonimiteit. Zo gaan die dingen nou eenmaal, Troostwijk. Zoals vader zei: *soms is er een tijd dat je de stekker eruit moet trekken.* Voor het land, voor de partij, voor jezelf desnoods. *De Nacht van Jos.* Politiek is Survival of the Sneaky. Hij heeft verloren en nu ben ik aan de beurt. Zo is het toch, Charlotte? Kijk me niet zo aan. Jij hebt altijd gezegd dat ik aan de beurt zou zijn. *Ook al ben je maar campagneleider, je bent en blijft nummer twee op de lijst, Jos.* Zit daar niet zo stil te zijn. Altijd als jij stil bent, denk ik meteen dat er iets mis is. Dat ik weer ongelijk heb. Ik betaal je om krachtig van je te worden. Maar je maakt me verlegen. Je maakt me stil. Nu vind ik mezelf weer stom. Ooit zou het toch mijn beurt zijn, Lot, ooit -

CHARLOTTE Ooit is ook het jouw beurt.

JOS Maar is ooit nu al aangebroken?

CHARLOTTE We gaan eerst even met je broer praten.

JOS Ben bang dat nooit eerder aanbreekt dan ooit.

CHARLOTTE Jullie lijken eigenlijk helemaal niet op elkaar.

JOS Nee, we zijn geen 'broers'.

CHARLOTTE Ik vind tweelingbroers altijd zo vertederend.

JOS En als we al broers zijn is dat in de zin van Menno en Boudewijn. Marten en Pim. Kaïn en Abel. Nee, dat klopt niet -

CHARLOTTE Ik heb hem ook niet als broer hiernaartoe gehaald.

JOS Kaïn en Abel waren twee watjes vergeleken bij ons.

CHARLOTTE Je broer is simpelweg briljant. De beste man voor dit karwei.

JOS Als je wilt weten hoe briljant mijn broer is, moet je je televisie aanzetten en doorschakelen naar die zender die je expres ergens achteraan op nummer 26 hebt gezet omdat je hem niet te vaak wilt tegenkomen. Vooral laat op de avond is zijn genialiteit te bewonderen. Zo ranzig had inderdaad niemand het ooit bedacht. Met die zender heeft hij de ranzigheid tot lifestyle verheven. *De ranzigheid een volwaardige plaats in de samenleving gegeven*, zoals ie dat zelf zegt, *de ranzigheid voor jong en oud, zwart en wit, plebs en elite toegankelijk gemaakt*.

CHARLOTTE Dat was één van zijn eerste projecten.

JOS Wat is er in hemelsnaam briljant aan een televisiezender waar mensen elkaar de stuipen op het lijf jagen door elkaar te verassen met een bak stront? *Hoi Annelies, ik heb je drollen van de afgelopen maand opgespaard en hier is het resultaat!* Flats. Wat is er briljant aan een zender die kijkers hun perverse wensen doet realiseren voor een miljoenenpubliek? *Ik wil in mijn nakie achterstevoren uit een vliegtuig springen terwijl ik mijn hond Benno penetreer en de parachute niet openslaat. En vlak voordat ik gillend klaarkom, wil ik te pletter storten op Madurodam*. Vertel me in godsnaam wat daar briljant aan is.

CHARLOTTE Je broer is een briljant producer.

JOS Met zijn eigen ranzige pr-bureautje. Jarenlang heeft de politiek geprobeerd om hem bij de zender weg te krijgen. Vertel 't hem nooit, maar ik heb persoonlijk nog een motie ingediend om die zender te verbieden. Nog maanden lopen lobbyen bij de staatssecretaris. Maar ze stond 'met d'r handen in het haar.' *Ze zitten in Liechtenstein, Jos*. Maar ze zenden die troep hier uit. *Liechtenstein, dat is niet eens Europa*. Mooi zo, dan kunnen we een oorlog beginnen. *De wereld is niet meer maakbaar, Jos. Het is allemaal geliberaliseerd, geprivatiseerd, afgestoten of verzelfstandigd. We moeten de markt zijn gang laten gaan. Wij kunnen hoogstens een signaal afgeven*. Oké, terreuralarm, fase rood. Maar we hebben hem toch weg gekregen, hoor. De politiek heeft dan amper nog zeggenschap, maar in noodgevallen hebben we altijd nog het old-boys-network.

CHARLOTTE De grote geheime pedo-club.

JOS En vervolgens werd meneer pr-manager.

CHARLOTTE Perceptiemanager.

JOS Oh, heb je dat kaartje? Heb ik er nog een paar voor je: Communication Channel Director. Imagoprotector. PR-souffleur. Toplobbyist. Netwerkexpert. Inluisteraar. Lid van de Ideeënraad van het Instituut voor Hippe Ideeën. Sultan of Spin! Pffff.

CHARLOTTE Je bent zelf ook spindoctor.

JOS Ze zeggen dat een mens voor zestig procent uit water bestaat, mijn broer bestaat voor zestig procent uit glijmiddel. En ik ben geen spindoctor, ik ben campagneleider. En alleen gedurende de campagne. Nummer twee op de lijst. Ik ben godverdomme wel nummer twee op de lijst. En nu nummer één. Als het aan mij ligt, nu eindelijk nummer één. Je houdt je wel aan onze afspraken.

CHARLOTTE Welke afspraken?

JOS Je houdt je dus niet aan onze afspraken

CHARLOTTE Ik vroeg alleen over welke afspraken je het hebt.

JOS Je weet welke afspraken .

CHARLOTTE Niet alles uit onze sessies moet je zo letterlijk nemen, Jos. Trouwens, je weet dat het congres daarover gaat. Je weet dat het partijbestuur er nog overheen moet gaan. Je weet dat er nog een andere kandidaat is.

JOS Ik weet het, ik weet het, ik weet het.

CHARLOTTE Denk aan het grotere geheel, Jos, niet alleen aan jezelf. Eerst de partij, dan het beginselprogramma, dan het verkiezingsprogramma, dan de lijsttrekker (als die er is), dan de partijvoorzitter, dan het congres en helemaal daarachter aan is Jos pas aan de beurt.

JOS Want wie is die Anderson nou helemaal?

CHARLOTTE Anderson...

JOS De laatste dagen hoor ik niks anders dan Anderson, Anderson en nog 's Anderson.

CHARLOTTE Anderson is iets heel opwindends.

JOS Die Anderson is niet uit mijn krant te slaan. Anderson dit, Anderson dat. Weer een of ander wonderkind dat uit het niks is opgestaan. Ineens duikt overal die naam op. Iedereen lijkt ineens al jaren van Anderson gehoord te hebben. Paginagrote interviews met deze mystery guest in alle landelijke kranten. Anderson heeft ineens over alles een mening. Blijkt al jaren lid te zijn van de partij.

Iedereen lijkt wel iemand te kennen die Anderson kent, maar niemand kent Anderson zelf. Nog nooit gehoord van dit multitalent, maar ineens is ie haantje de voorste.

CHARLOTTE We moeten talent koesteren, Jos.

JOS Anderson zus en Anderson zo. Nu al door de weekbladen uitgeroepen tot de grootste politieke verrassing van de afgelopen maand. Alle Quotes moesten ineens worden bijgesteld. De Quote 600 van Machtigste Nederlanders. De Quote 500 van Rijkste Nederlanders. De Quote 100 van Talent van de Toekomst. Zelfs de Quote 40 van Businessbabes. Ineens is Anderson door Jort persoonlijk overal bovenaan gezet. Deze selfmade man is ineens de held van het Nederlandse borrelcircuit. In La Garage raken ze niet uitgepraat over hem. *Geniaal ondernemer! Supernetwerker! Uitstekende banden met de Oranjes! Eindelijk een opvolger voor de goddelijke kale! Dit is groter dan Pim*, kopte het NRC al. *Pim was peanuts*, schreeuwde de Telegraaf. Het is een lijkenpikker. Troostwijk is nog geen twee weken verdwenen of Anderson eist zijn plaats al op. *Het zou de partij kunnen revitaliseren Jos*, zei de voorzitter, *de partij nieuw leven in kunnen blazen*. Helaas zit er een luchtje aan. Anderson is niet zo fris als ie lijkt.

CHARLOTTE De partijtop wilde een naam en kreeg een naam.

JOS Het is toch triest dat daar een headhunter op wordt gezet.

CHARLOTTE Ik was anders dolblij dat ik je broer tegenkwam.

JOS In noodsituaties zijn mensen altijd blij dat ze mijn broer tegenkomen. Hij moet het hebben van wanhoop.

CHARLOTTE Hij bleek onze man gewoon in zijn achterzak te hebben.

JOS Nog een wonder dat ie zichzelf niet kandidaat stelde.

CHARLOTTE Talent moeten we koesteren, Jos. De partij loopt leeg.

JOS Dus moeten we de eerste de beste zelfverklaarde Messias aan onze borst drukken.

CHARLOTTE De partij is niet meer dan een halflege Doelenzaal met grijze koppen die alleen nog voor het gratis saucijzenbroodje met karnemelk naar het partijcongres komen.

JOS Jezus heeft destijds meer moeite moeten doen.

CHARLOTTE De partij is niet meer dan een noodlijdend outplacementbureau voor middelmatig politiek personeel.

JOS Jezus liet een kreupele arbeidsongeschikte weer lopen, liet een blinde WAO-er weer zien.

CHARLOTTE De partij is een terminale kankerpatiënt waarvan iedereen allang weet dat het beter is om de stekker eruit te trekken.

JOS Anderson zal ze hoogstens laten herkeuren.

CHARLOTTE We mogen in onze handjes wrijven dat Anderson nog interesse voor ons toont en niet zelf een beweging start.

JOS Want, oh, daar dreigt ie mee. De Lijst Bas Anderson. De LBA. Ik verheug me er nu al op.

CHARLOTTE De Pim-bonus zweeft nog steeds boven de markt, Jos. De onvrede ligt in dit land voor het oprapen.

JOS Het is chantage. Bedreiging. Afpersing. Terreur. We mogen niet wijken voor terroristen. Nooit toegeven aan dit soort lui. We moeten onze rug recht houden, zij aan zij staan en de rijen sluiten.

CHARLOTTE Hou jij je rug maar recht, het partijbestuur is al gaan liggen.

JOS Ik verdien het.

CHARLOTTE Niemand verdient het.

JOS Pieter en ik stonden er in de campagne helemaal alleen voor. De hele fractie liet ons in ons sop gaarkoken. Ze vertikten het om ook maar één ballon op te hangen, één bejaarde voor de camera's een hap pap te geven, aan één plaatselijke playbackshow mee te doen. De hyena's zaten te wachten tot we op ons bek zouden gaan. Je grootste vijanden zitten in je eigen partij. Eenzaam met z'n tweetjes hebben Troostwijk en ik stad en land afgereisd, van verwijdercentrum tot vastgoedborrel, van koninklijke doopplechtigheid tot plichtmatig koffiehuisbezoek. Als hij te gast was in een onzinnig praatprogramma was ik het die in het reclameblok met een zacht linnen zakdoekje het zweet van zijn bovenlip afdepte. Ik was het die tegen m'n misselijkheid moest vechten als ik in een 120 kilometer per uur rijdende dienstauto nog even snel de conclusies van het bouwfraude-rapport moest voorlezen. In The Societyshop was ik het die met hem het te warme pashokje inging om incognito een nieuwe blouse te kopen voor het lijsttrekkersdebat.

CHARLOTTE Dat was je taak, Jos.

JOS Jarenlang werk je je uit de naad voor de partij. Jarenlang ben je in de weer met je stencilmachine en sta je op de hoek van de straat de partijkrant uit te delen.

CHARLOTTE Jij hebt nog nooit op de hoek van de straat ons magazine uitgedeeld.

JOS Mijn vader heeft hoogstpersoonlijk in de stromende regen staan colporteren.

CHARLOTTE Alleen het woord al. En dat was voor een hele andere partij.

(Roy op)

JOS En ik, zijn zoon, heb in deze partij mijn sporen verdiend. Heb godverdomme niet voor niks 10 jaar lang in de gemeenteraad van Sliedrecht gezeten.

ROY Dat is inderdaad een indrukwekkende cv.

CHARLOTTE Roy!

JOS En 4 jaar lang in de Kamer! 4 jaar lang woordvoerder mediazaken!

ROY Oh daarom mocht mijn broertje campagneleider worden. *Misschien heeft onze Jos wel verstand van tv...* Sorry dat ik laat ben, mensen. Maar ik moest even Mercedesen kijken. Ik kom hier een kwartier geleden bij dit conferentieoord aan, rijdt hier de ene Mercedes na de andere het terrein op. Ik denk: logisch, belangrijke partijbijeenkomst, de hele partijtop is uitgerukt, en ik sluit netjes in de rij aan. Ben ik eindelijk aan de beurt, wil de portier mij uit m'n auto laten om hem te gaan parkeren, zegt ie: *maar meneer, u staat bij de verkeerde ingang*. Ik zeg: *vriend, ik kom voor een hele belangrijke partijbijeenkomst waarop wij de toekomst van dit land even gaan bepalen*. Oh, maar dan moet u daar *wezen*. En hij wijst op een donkere ingang ergens aan de zijkant, zonder portier en rode loper en waarvoor een Volvo en een slecht ingeparkeerde Saab staan. *Hier is een bijeenkomst van de Captains of Industry, meneer*. Dus ik zet mijn 911 naast jouw Saab en ik ga nog even kijken. En inderdaad, ik zie ze daar allemaal uit hun Mercedes komen: Zadelhoff, Vuursteen, Tabaksblat, Fentener van Vlissingen. *Deze mannen*, zegt die portier, *deze mannen hebben nou echt de macht in handen in dit land*. En hij zegt het bijna met tranen in zijn ogen. En terwijl ik naast hem sta te kijken, voel ook ik een diepe ontroering in mij opwellen. Hier stapte minstens een miljard aan bonussen en optieregelingen uit de auto, dit was de fine fleur van onze natie, dit waren de helden van The Dutch Dream! Het was zo... troostend. Terwijl politici in dit land zo hun best doen om enigszins daadkrachtig over te komen, is dit *de echte macht*. Als wijze vaders die hun kinderen een beetje laten spelen met het spel dat democratie heet, maar ondertussen op de achtergrond een oogje in het zeil houden.

CHARLOTTE Wat een mooi verhaal.

ROY Ik bedoel, daarom wordt het ook nooit wat met de Nederlandse politiek. Politiek is in dit land showbusiness voor lelijke mensen. Lelijke mensen, met lelijke auto's die vergaderen in achterafzaaltjes met slappe koffie en roze koek. Goedenavond. It's always good to be here. Als de dag van gisteren, broertje.

CHARLOTTE *Broertje*. Wie van jullie is eigenlijk ouder?

JOS We zijn tweelingen.

CHARLOTTE Maar jullie lijken helemaal niet op elkaar.

ROY De vraag is dus: wie is er knapper? Bij tweelingen is er altijd eentje beter gelukt dan de andere. Zeg op, Charlotte, wie is de knapste van ons?

CHARLOTTE Oh, dan moet ik even naar jullie kijken.

JOS Hou effe op, jongens.

CHARLOTTE Laat me nou even naar jullie kijken.

JOS Nee, je hoeft niet naar me te kijken.

ROY Laat haar nou even zeggen wie de knapste van ons is, jij of ik.

JOS Laat haar dan ook even kijken wie de slimste is.

ROY Maar dat ben jij. Jij bent veel slimmer dan ik. Maar we hebben het nu over de knapste. Over schoonheid, charisma, uitstraling, aantrekkingskracht, erotiek. We hebben het nu niet pienterheid, Jos. Charlotte, wie is de knapste van ons twee?

JOS Roy, dit is een professionele ontmoeting -

CHARLOTTE Jij bent ook altijd zo serieus.

ROY Wat is het toch een raspoliticus.

CHARLOTTE Was ie vroeger ook al zo?

ROY Zeker, zat ie met een grafkop al in de zandbak omdat de verdeling van de speelgoedautootjes niet volgens democratische principes was verlopen. Moesten we eerst een bestemmingsplan indienen voordat we de tunneltjes mochten graven.

JOS Roy, dit is geen familiereunie, maar een politieke top. Alles wat vanavond in deze kamer besproken wordt, moet tussen deze vier muren blijven.

ROY Oh, dat kan ik niet.

JOS Je zult het toch binnenskamers -

ROY Heb jij het nou over de doofpot?

CHARLOTTE De doofpot.

ROY Hij heeft het over de doofpot.

JOS De partij rekent op ons, Roy, -

ROY Ik vertrouw mijzelf voor geen meter. Ik heb ook mijn contacten.

JOS We zijn hier niet voor onszelf maar voor de partij. De partij verkeert in zwaar onweer. De partij is in nood, maar hulp is in aantocht. De partij is stuurloos, de partij snakt naar een nieuwe kapitein, de partij stevent op verkiezingen af en dreigt zich te pletter te varen, maar hulp is in aantocht. Wij zijn die hulptroepen. Roy. Charlotte. Wij zijn The Special Forces. Wij zijn The A-Team.

ROY (*geeft Charlotte een hand*) Hannibal.

JOS Ik bedoel, het is nog geen twee weken geleden dat onze eigen Pieter Troostwijk, plotseling van de aardbodem leek te zijn verdwenen. *Russische toestanden*, kopte de kranten. *Is na Spanje nu eindelijk Nederland aan de beurt?* kwijlden de commentaren. Twee weken lang ging het terreuralarm langs alle kleuren van de regenboog. Twee weken lang zapte Nederland heen en weer tussen Opsporing Verzocht en Peter R. de Vries. Twee weken lang kaarsjes en teddybeertjes op één van de tien vermoedelijke verdwijningplaatsen. Twee weken lang van stille tocht naar stille tocht, de ene nog stiller dan de andere. Troostwijk werd doodverklaard en bleek later nog te leven. Condoleanceregisters werden geopend en weer gesloten. Troostwijk onvindbaar, Nederland ontroostbaar en onze partij bleef achter met een schrale troost: de Pieterbonus. Het grote speculeren was begonnen: de één verdacht een afsplitsing van een afsplitsing van een afsplitsing van een zijtak van Al Qaida. De ander dacht aan bedreiging, kogelbrieven, antrax, garnalenhersens. Een derde ging voor de romantische variant: een ontsnapping naar een onbewoond eiland met een mooie minnares. En alle drie de varianten wekten evenveel sympathie en een evenredig aantal extra zetels. De partijwebsite bezweek onder de sympathiebetuigingen. Pieter was weg, maar de nieuwe leden stroomden binnen. En nu is het zaak deze Pieterbonus discreet doch resoluut in de wacht te slepen. En dat kan alleen met iemand die onze Pieter als geen ander -

CHARLOTTE Jij.

ROY Ik?

CHARLOTTE Ja, jij.

JOS Wat is er met hem?

CHARLOTTE Jij bent knapper. Veel knapper dan hij is.

ROY Dat is dus altijd bij tweelingen! Hij heeft er gewoon te lang ingezeten, terwijl ik er op tijd ben uitgekomen. Daarom is Jos gewoon een tikkeltje lijper. Veel slimmer, maar wel iets lijper.

JOS Ik ga even koffie halen.

(*Jos af*)

ROY Je stelt me een beetje teleur, Lot.

CHARLOTTE Jij wint er geen doekjes om.

ROY Doekjes? Nooit. Het is je dus niet gelukt.

CHARLOTTE Zo onbeschaamd.

ROY Hij trekt zich helemaal niet terug.

CHARLOTTE Ik ben nog steeds zo opgewonden.

ROY Ben je opgewonden?

CHARLOTTE Ja, over je man.

ROY Mijn man.

CHARLOTTE Anderson.

ROY Ik deel je opwinding. Maar Jos.

CHARLOTTE Ik ben bezig.

ROY Je twijfelt.

CHARLOTTE Ik twijfel niet.
ROY Ik zie dat je twijfelt.
CHARLOTTE Dan zie je dat verkeerd. Ik twijfel niet. Ik sta nog steeds 100% achter Anderson.
ROY Het project Anderson
CHARLOTTE Het project Anderson.
ROY Het concept Anderson. Codenaam Anderson.
CHARLOTTE Anderson is onze man.
ROY In the end.
CHARLOTTE Juist. Natuurlijk. In the end.
ROY Het enige verschil is de weg ernaar toe.
CHARLOTTE Precies, de weg er naartoe.
ROY De weg naar Anderson toe is anders.
CHARLOTTE Heel anders.
ROY Daar ben je je van bewust.
CHARLOTTE En daar ga ik mee akkoord. Daar ga ik nog steeds 100% mee akkoord.
ROY Dus je twijfelt niet.
CHARLOTTE Ik zei toch dat ik opgewonden was. Twijfel is de doodssteek.
ROY Ik haat twijfel.
CHARLOTTE Twijfel is voor de zwakken. Ik hou van helderheid.
ROY We houden allebei van helderheid.
CHARLOTTE Zoals de kiezer.
ROY Precies, zoals de kiezer.
CHARLOTTE De kiezer houdt ook van helderheid.
ROY De kiezer snakt naar helderheid. En die helderheid gaan wij bieden.
CHARLOTTE Fuck de twijfel. Leve de helderheid. Bas Anderson geeft ons helderheid.
ROY Dus je twijfelt niet.
CHARLOTTE Hou toch eens op.
ROY Je twijfelt niet aan de weg er naar toe.
CHARLOTTE De weg er naar toe is prachtig. De weg ernaartoe is een prachtige laan met cipressen aan beide kanten die gestaag de berg opklimt.
ROY Maar Jos.
CHARLOTTE Jos ben ik aan het masseren. Aan het voorbereiden. Aan het voorkoken. Jos moet verleid worden. Jos moet zelf inzien dat hij plaats moet maken.
ROY De tijd dringt, Lot. Laat me meteen helder met je zijn.
CHARLOTTE Ik hou van helderheid.
ROY Dat weet ik. Jij zou dit klusje allang geklaard hebben, Charlotte.
CHARLOTTE Hij is nummer twee op de lijst.
ROY Jij zou Jos naar buiten coachen. Jij zou dit varkentje wassen.
CHARLOTTE Ik ben dit varkentje aan het wassen. Maar het varkentje... stribbelt tegen. Het varkentje... knort en piept...
ROY Helderheid, Charlotte, ik dacht dat wij mensen voor helderheid waren.
CHARLOTTE Dat zijn we ook, Roy.
ROY Was dit varkentje dan een keer. Pak het aan. Slacht het af. Vil het desnoods levend.
CHARLOTTE Ik had gehoopt dat jij hierin een rol zou kunnen spelen.
(Jos op met kop koffie)
CHARLOTTE Lekker, koffie.
JOS Oh, ik wist niet...
ROY Zwart met melk en suiker alsjeblieft.
JOS Het is nogal een stuk lopen...
(Jos weer af)
ROY Nog even en ik start met Anderson een eigen beweging.
CHARLOTTE Dat weten we. Daar zijn we ons van bewust.
ROY Alle partijen staan te springen om Bas Anderson. De vastgoedjongens staan met hun chequeboekjes weer in de rij. Remember 2002, Charlotte, don't let it happen again. Jullie zijn weer te

log, te langzaam en straks zijn jullie te laat. Kom onder die kaasstolp vandaan, schat. Kijk een keertje tv. Ze hunkeren daarbuiten naar een Anderson. Onze Anderson.

CHARLOTTE Het partijbestuur eet uit mijn hand, dat is geen probleem. Die hobbyisten zijn blij met elke hype. Alleen Jos...

ROY Dus Anderson wordt de man.

CHARLOTTE Uiteindelijk wordt Anderson de man. Als er natuurlijk een Anderson komt. Als er een Anderson gevonden wordt.

ROY Anderson bestaat al.

CHARLOTTE Natuurlijk. In de hoofden van de mensen bestaat ie al.

ROY Bas Anderson is een merk.

CHARLOTTE Precies, een A-merk.

ROY Bas Anderson is een merk en de man komt later wel.

CHARLOTTE Zolang je de juiste man maar vindt.

ROY Een man is geen probleem. Een mannetje is zo geregeld. Eerst het merk, dan de man. Eerst het imago, dan de persoon.

CHARLOTTE Eerst het beeld, dan de inhoud.

ROY Zo is het. De precieze personele invulling komt daarna wel weer.

CHARLOTTE Precies, dat komt nog wel.

ROY Alle tijd. Achter de schermen zijn we er al mee bezig.

CHARLOTTE Achter de schermen.

ROY Casting, auditie, selectie, hoe je het maar noemen wilt.

CHARLOTTE Maar wel discreet, hoop ik.

ROY We zenden het niet uit op televisie.

CHARLOTTE Dus discreet.

ROY Topsecret.

(Jos op, met koffie)

ROY Ah Jos, goed dat je terug bent.

CHARLOTTE Er zit helemaal geen schuim meer op die latte macchiato.

ROY Wij gaan even het één en ander regelen.

JOS Maar er zit nog steeds melk in.

CHARLOTTE Zonder schuim is het geen latte macchiato.

JOS Ik heb toch echt dat knopje ingedrukt.

ROY Ah, voor mij een 'traditionale'.

JOS Een doppio.

CHARLOTTE Het is gewoon een ordinaire koffie verkeerd.

ROY Ik had liever een 'traditionale', uit de kan.

CHARLOTTE Uuugh, dit hoef ik echt niet.

JOS Je bedoelt een Amerikaanse koffie.

ROY Nee, gewoon uit de kan. "Koffie, de hele dag vers," dat soort werk. Van die koffie die al om tien uur 's ochtends is gezet en om vijf uur nog op het apparaat staat te dampen. En dat je bek dan helemaal wegtrekt door de zurigheid. Let op m'n woorden: dat wordt weer helemaal hip. We hebben onze maag vol van al die buitenlandse kopjes. Maar laten we eens het één en ander gaan regelen.

JOS Jullie gaan het één en ander regelen.

CHARLOTTE Nee Jos, je luistert niet. *Wij* gaan het één en ander regelen.

JOS En ben ik het één of het ander?

CHARLOTTE Het gaat niet om Jos, Jos.

ROY Wij, met z'n drieën, gaan het regelen.

CHARLOTTE Het overstijgt Jos.

ROY Ieder vanuit zijn eigen specialisatie.

JOS Je bedoelt dat het aan mijn neus voorbij gaat.

ROY Charlotte vanuit haar feminiene rol van personal coach, jij vanuit je intellectuele rol als vertegenwoordiger van de elite -

JOS Maar ik ben helemaal niet elitair.

ROY Dat ben je natuurlijk wel.

JOS Vind je mij elitair?

CHARLOTTE Nee hoor.

JOS Maar ik veracht elitarisme!

CHARLOTTE Dat is het meest elitaire wat er is. Iemand die zichzelf veracht, acht zichzelf nog steeds om het feit dat ie zichzelf veracht. Iemand die zo zijn best doet om niet elitair te zijn, is juist vanwege die poging elitair.

ROY Dus jij vertegenwoordigt vanavond de elite. En ik, mijn bureau, ik ga het allemaal produceren. Piekfijn produceren. Het gaat namelijk allemaal om productie. Wij gaan namelijk even iets in de markt zetten. Wij gaan mijn cliënt, Bas Anderson, A-n-d-e-r-s-o-n, even perfect in de markt plaatsen. Wij gaan Anderson lanceren. En dat komt allemaal op productie aan. Het plaatje. Het imago. De vibe. The buzz. B-u-z-z. Ik zeg altijd: *first some buzz, then the vibe, make lots of fuzz and it's a hype!* Vanavond boven je bed hangen. Er moet eerst een buzz komen. Zonder buzz ben je niks. En dat is precies wat we nu aan het doen zijn. The buzz is de prehype. P-r-e-h-y-p-e. We zitten momenteel middenin de prehypofase. Vóór de hype. We zitten nu vlak vóór de hype. De hype is wel al verwekt, maar nog niet geboren. Een prenatale hype, zou je kunnen zeggen. En wat slikken we: morning-afterpil of foliumzuur? Er is reeds een selectieve hype onder een selectieve voorhoede. De rest moet nog volgen. Maar wees gerust, Charlotte en Jos, de rest volgt wel. Kwestie van tijd en kuddegedrag. Boe. B-o-e. Maar eerst de voorhoede. Het borrelcircuit. De netwerkers. De headhunters. De lobbyisten. De pr-jongens. Altijd op zoek naar iets nieuws. Altijd bezig om zich te onderscheiden. Willen altijd overal het eerst mee zijn. In hun zwarte flanellen Guccipakken. In hun Porches 911. Met hun Nokiaatjes 6810. Want waar hebben ze het ineens allemaal over? Over... Bas Anderson. Sinds drie weken komt opvallend vaak de naam Anderson voorbij. En denk je dat dat allemaal spontaan gebeurt? Denk je dat ze dat vrijwillig doen? Zij denken natuurlijk van wel. Zij denken: *nu heb ik toch iets ontdekt!* Maar hun rolodexen staan niet voor niks opengeklapt op mijn nummer. Want het is allemaal geproduceerd. Door deze jongen hier. Door jullie contactje. Door dit kantoortje achter dit visitekaartje. Allemaal een kwestie van de juiste babbels met de juiste vriendjes. Overal hebben ik zo mijn dieptroathjes. Overal heb ik zo mijn mannetjes die uit mijn handjes eten. Vriendjes die met hun voornaam in mijn palm staan. Die ik een fles aftershave kado doe en vervolgens een goede scoop. Die ik op een lunch tracteer en vervolgens op een *can you do me a favor?* En soms schuif ik ook gewoon die cheque onder dat servetje door. Mag je best weten. Een kleine studietoelage voor de oudste dochter. Een stukje sponsoring van een welverdiende vakantie. Het is allemaal productie, vrienden, allemaal één grote -

JOS Mag ik even iets zeggen?

ROY Natuurlijk mag dat. Jos, wat leuk.

CHARLOTTE Graag zelfs.

ROY Dit is een brainstormsessie. En deze sessie is bedoeld om gewoon alle ideeën op tafel te leggen. Maakt helemaal niet uit of het gekke, stomme of rare ideeën zijn.

CHARLOTTE Gooi het er gewoon uit, Jos. Gewoon op de grote hoop gooien.

ROY Uit een belabberd idee van jou komt misschien een briljant idee van mij voort.

CHARLOTTE Kom op, Jos, laat die radertjes aan de rechterkant van je hoofd eens werken.

Reanimeer die creatieve kant van jezelf eens een keer.

ROY Inderdaad, ik wil plaatjes, beelden. Ik zie Bas Anderson warme chocolademelk uitdelen bij de opening van de NoordZuidlijn. Ik zie Bas Anderson met de winnares van de plaatselijke spellingswedstrijd op het podium in winkelcentrum De Koperwiek.

CHARLOTTE Ik zie Bas Anderson opeens bij Frans Bauer binnen komen lopen, ik zie hem bij The Remake of Sterrenslag, in de nieuwe reclamespot van de Postbank.

ROY Waarom ook eigenlijk niet. Beelden, plaatjes, metaforen, snap je? Ik zie Bas Anderson achtervolgd door een cameraploeg op een zaterdagmiddag rustig shoppen in de Kalverstraat.

CHARLOTTE En diezelfde nacht – achtervolgd door diezelfde cameraploeg en een groepje hippe folderaars – uit z'n dak gaan in The Zebra Lounge, om vervolgens door te gaan naar Jimmy Woo, om te eindigen in een chique karaokebar.

ROY Ik zie Bas Anderson, terwijl ie zijn aanvaardingspeech uitspreekt in een uitverkocht Gelderdome dat nu vol zit met snikkende mensen en de camera inzoomt op een al even ontroerde Anderson terwijl ie vertelt over hoe jammer ie het vindt dat zijn moeder bij dit belangrijkste moment van zijn leven niet aanwezig kan zijn, maar dat hij later, als hij de herberg van de hemel binnenstapt, tot in de puntjes aan haar verslag zal doen.

CHARLOTTE Ik zie die zaal vervolgens huilen, lachen, juichen en helemaal uit zijn dak gaan.

ROY Ik zie vakantiefoto's van Bas Anderson gepubliceerd in de Nieuwe Revue, waarop ie een strak zwemslipje aan het zwembad staat terwijl in het water op een opgeblazen -

JOS Mag ik even iets zeggen?

ROY Ja, maar dan moet je het ook gewoon zeggen, Jos. We moeten wel met elkaar in een flow raken. Een creatieve flow.

CHARLOTTE Je moet het gewoon roepen, blijf de dingen op tafel leggen.

ROY Je kan niet zeggen: *mag ik even iets zeggen* om vervolgens het hele gesprek stil te leggen, hè Jos. En dat we dan met z'n allen gaan wachten tot jij iets gezegd hebt. Ik bedoel, het valt nu al dood. Door jou. Alle energie, pfffff, weg. En dat is precies wat jouw campagne tot nu toe mistte, energie. Esprit. Elan. Flair. Power. Kijk, nu kom ik er weer in -

JOS Ik ga toch eerst even iets zeggen.

CHARLOTTE Zeg het dan godverdomme, Jos. Ik word helemaal zenuwachtig van jou. Ik word helemaal gek van die energie van jou -

JOS Ik wou alleen maar even zeggen dat ik mij zojuist kandidaat heb gesteld.

CHARLOTTE Wat zeg je tegen mij?

JOS Net, toen ik voor jullie koffie haalde, heb ik even een paar telefoontjes gedaan. En ik heb mij officieel kandidaat gesteld.

CHARLOTTE Oh nee.

JOS Ik dacht, voor we de heer Anderson helemaal gaan 'produceren', kunnen we beter nadenken over een 'prehype' rondom deze persoon. Rondom Jos. J-o-s. Ik ben jullie man. Ik ga ervoor. Ik heb er zin an. Ik meld mij. Tot uw dienst. Bij mij geen reserves meer. Ik ga die strijd aan. Ik neem die handschoen op. Ik zal deze vlag dragen.

(stilte)

JOS Ik meen het.

CHARLOTTE Dat vreesde ik al.

ROY Ik weet het.

JOS Dat ik het meen?

CHARLOTTE Dat ik het vrees.

ROY Ongelooflijk...

JOS Hoe bedoel je?

ROY Ikke... ikke...

CHARLOTTE Je wilt er nog over praten.

ROY Nee, ik ben gewoon... Sorry, hoor...

(Roy af)

CHARLOTTE Hiervoor hebben we Roy natuurlijk niet helemaal hierheen gehaald.

(Roy weer op)

ROY Wacht 's even.

CHARLOTTE Gaat het?

ROY Ja, nee, ja. Ik ben, ik ben...

CHARLOTTE Ja?

ROY Ontzettend... ja, onder de indruk.

CHARLOTTE Onder de indruk.

ROY Diep onder de indruk. Ik had dit dus totaal niet verwacht.

CHARLOTTE Nee.

ROY Ik bedoel, op de één of andere manier heb ik je altijd gezien als 'm'n kleine broertje' - ik weet het, we schelen maar zes minuten. Maar toch, jij was gewoon dat kleine jongetje, dat toevallig precies dezelfde bermuda droeg en altijd zwijgzaam achter mij aan drentelde als ik het fietsenhok met het mooiste meisje van het pleintje ging zoenen. Gekke Jos, die met z'n dikke bril in zijn eentje die hele schoolkrant volschreef. ButtonJos met z'n jas vol buttons en z'n linnen tasje van Amnesty International. Maar nu zie ik eigenlijk pas wie jij werkelijk bent. Is dat niet de tragedie van familie: je hebt daarbuiten een heel leven opgebouwd, maar eenmaal binnen de familiemuren verdwijnen alle kwaliteiten van daarbuiten en wordt iedereen weer klein gemaakt.

CHARLOTTE Ja...

ROY Maar jij bent zojuist dwars door al die muren heen gebroken, Jos -

JOS Dat is eigenlijk wel waar.

ROY en ik ben eigenlijk alleen maar diep onder de indruk. Ik val echt even helemaal stil.

JOS Echt waar?

ROY Echt waar? Vraag jij echt waar? Ja, waar, echt waar! Man, ik had dit nooit achter je gezocht, je verrast me echt enorm, ik sta echt met mijn mond vol tanden.

CHARLOTTE Ik ook.

ROY Ik bedoel, weet je wat ik sta? Weet je wat ik sta?

JOS Nee.

ROY Wil je weten wat sta?

JOS Ja, heel graag. Wat sta je?

ROY Paf!

JOS Paf?

ROY Paf, ik sta paf! En weet je wat ik afneem?

JOS Wat je afneemt?

ROY Ja, weet je wat?

JOS Nee, wat neem je af?

ROY M'n petje! (*Roy citeert vervolgens in sneltreinvaart 15 verschillende manieren om 'fysiek uit je dak te gaan.' Jos ondergaat het passief. Roy, met zwaar Texaans accent:)* Jos Quaker for president!

Roy Quaker for king! (*zingt*) We are the champions, girlfriends! Een grote stap voorwaarts. Een grote stap voor de partij en een grote stap voor onze eigen Jos. De afgrond in.

JOS Vuile, vuile -

ROY Als je me gaat sataniseren, heb je een proces aan je broek.

JOS Deze partij schreeuwt om een partijleider.

ROY Dat heeft Bas Anderson inderdaad gehoord.

JOS Er is geen behoefte aan de volgende snelle jongen.

ROY Maar nog minder aan de vorige slome sul.

JOS Er is weer behoefte aan degelijkheid, dossierkennis en daadkracht

ROY Fout, aan verfrissing, vernieuwing en visie. U gaat niet door naar de volgende ronde.

JOS Iemand moet de kastanjes uit het vuur halen.

ROY Iemand die zo'n zin uitspreekt, is bij voorbaat ongeschikt.

JOS Ik kende Pieter Troostwijk als geen ander.

ROY Ben ik even blij dat ik die ander ben. Met de rest van Nederland.

JOS Ik ken de weg op het Binnenhof als in mijn achtertuin.

ROY Maar blijft toch een hoop onkruid, hè Jos.

JOS Ik weet hoe je het spel achter de schermen speelt.

ROY Je speelt vanavond anders behoorlijk slecht.

JOS Ik ben nummer twee op de lijst.

ROY Zoals papa zei: *eens nummer twee, altijd nummer twee.*

JOS Ik heb hier godverdomme recht op.

ROY Off course, my king. Alleen heeft het volk het paleis inmiddels omsingeld.

JOS Dit is mijn momentum.

ROY Oh, dan maak ik weg ben. Waar is de dichtstbijzijnde afgang – uitgang?

JOS Ik doe dit niet voor mijzelf, ik doe dit voor deze partij.

CHARLOTTE Roy, wacht!

JOS Ik weet: diep van binnen schuilt er een groot politiek leider in mij -

ROY Sorry, Lot, maar ik ga niet langer luisteren naar wat het duurste geval van masturbatie in de Nederlandse politieke geschiedenis gaat worden.

JOS Die dit land en haar politiek uit het slop zal trekken.

ROY Ik kan mijn zwaarbetaalde overuren wel aan iets beters besteden.

JOS Want ik ben hier vanavond omdat ik hou van dit land en van deze partij

ROY Aan jullie concurrent bijvoorbeeld.

JOS En niet omdat ik klaarkom op m'n volgende factuurtje.

ROY Had me meteen gezegd dat jullie niet geïnteresseerd zijn.

JOS Ik sta hier voor ons partijprogramma -

CHARLOTTE We zijn wel degelijk geïnteresseerd, Roy!

JOS en niet voor mijn eigen heilige cv.

CHARLOTTE Jos is niet de partij.
 JOS Ik sta hier vanwege mijn idealen.
 CHARLOTTE Denk je nou echt dat hij de mening van de hele partij verkondigd?
 JOS En niet vanwege mijn blinde ambitie.
 CHARLOTTE Hij verkondigt zijn privé-mening.
 JOS Inderdaad, vlucht maar weer naar Liechtenstein.
 CHARLOTTE Roy, dit is alleen maar zijn privé-mening.
 JOS Of ga buiten maar 'Mercedessen spotten'.
 CHARLOTTE Jos, vertel je broer dat het je privé-mening is.
 JOS Ga maar binnendoor naar die andere zaal waar 'de echte macht' vergadert.
 CHARLOTTE Er is een groot verschil tussen Jos de campagneleider en Jos de privé-persoon.
 JOS Kun je daar je onweerstaanbare maar o-zo vluchtige indruk achterlaten.
 CHARLOTTE We zijn helemaal niet geïnteresseerd in Jos de privé-persoon.
 JOS *Hoi, hoi, hoi, daar is Roy!*
 CHARLOTTE Er is een heel groot verschil tussen het wishful thinking gezicht van Jos en zijn ware ik.
 JOS *Hap, slik, weg, wat een pech...*
 CHARLOTTE Daar moet je niet van schrikken.
 JOS En trouwens: zo moeilijk is het niet wat wonderboy Anderson flikt.
 CHARLOTTE Het is alleen maar zijn wishful thinking gezicht wat nu praat.
 JOS Dat kunstje kan ik ook best opvoeren.
 ROY Natuurlijk, ButtonJos.
 JOS Daar heb ik echt die hele marketingmaffia niet voor nodig.
 ROY Je kan niet eens een vrouw versieren, laat staan een heel volk.
 JOS Daar kan ik een omhooggevallen advertentieverkoper echt niet bij gebruiken.
 ROY Je bent een dead ender, Jos.
 JOS En jij een narcistische pr-terrorist.
 ROY Wat zeg je tegen mij? Hij noemde mij nazistisch!
 JOS Ik zei narcistisch.
 ROY Mijn eigen broer noemde mij gewoon een nazi.
 JOS Ik noemde hem geen nazi.
 ROY Sorry, Jos maar ik praat niet langer met iemand die mij uitmaakt voor fascist. Charlotte, kun je tegen Jos zeggen dat de aanklacht vanavond nog de deur uitgaat en dat ik voor de rechter verder met hem praat.
 JOS Charlotte, kun je in godsnaam tegen Roy zeggen dat ik hem narcistisch noemde. En niet nazistisch.
 CHARLOTTE Roy, hij noemde je narcistisch.
 JOS Niet nazistisch.
 CHARLOTTE Naar.... Narcis van bloem.
 ROY Nee, hij bracht mij in verband bracht met het nazisme.
 CHARLOTTE Nee, alleen maar met een bloem.
 ROY Voor je het weet is het weer *Roy-Destroy met z'n eigen concentratiekamp*.
 CHARLOTTE Jos, vertel je broer dat je hem alleen maar met een bloem vergeleek.
 JOS Alleen maar met een bloem. Alleen maar de bloem.
 ROY Ik ben toevallig wel zes minuten eerder geboren.
 JOS Maar jij gaat ook zes minuten eerder dood.
 CHARLOTTE Jongens! Jos, ik ben nu vier jaar je praatpaal geweest. Ik heb hier vier jaar lang de rol van goeroe, therapeut en dominee voor je gespeeld. Ik heb met kaneelstokjes hier door de kamer lopen zwaaien, ik heb je Balinees laten dansen en macrobiotisch laten eten. We zijn samen van Oibibio naar Landmark gegaan, van Scientology tot Kabala. Het zelfhulpboek van Tom Cruise hebben we ingeruild voor dat van Britney Spears. In navolging van Ma...- Esther hebben we volop geëxperimenteerd met naamsverandering: maar ook als Mozes bleek je het niet veel beter te doen in de peilingen. Zoals niks eigenlijk bij jou hielp. Bij zenboeddhisme viel jij in slaap, aikido ontaardde altijd in een fikse ruzie, bij ayurveda-healing kreeg jij een stijve. Elk lichtpuntje in je leven blies jij weer uit. Die goddelijke ik die we samen zouden ontdekken bleek een heel verwend mannetje te zijn. Het gaat je niet meer lukken,

Jos. Er schuilt geen groot politiek leider in jou. Jij gaat niet meer veranderen in een spirituele mediapersoonlijkheid.

JOS Weet je wat dit land echt nodig heeft?

ROY Zeg het eens.

JOS Dat zal ik jou vertellen. Wat dit land nodig heeft is:...

ROY Zeg het maar.

JOS Is....mij.

CHARLOTTE Jos, doe me dit niet aan. Zie je niet dat je ons kapot maakt? Ik wil niet nog een keer de helft van de fractie verliezen. Niet nog eens zo'n afgang beleven.

JOS En heus, ik weet dat er twijfels zijn.

ROY Twijfels.

JOS Twijfels omtrent mijn – hoe noemen jullie dat, jullie toverwoord – charisma. Twijfels omtrent 'het plaatje'. Ik zou niet overkomen op de camera. Ik zou gaan zweten onder de studiolampen. Ik zou een tic ontwikkelen op prime time. Een raar kuchje krijgen. *Een raar kuchje, stel je voor. Dat zou wel eens zetels kunnen kosten!* Ik zou teveel met mijn handen praten. Met vuistjes het einde van mijn speech kracht bij willen zetten. Daarmee de moderne beeldvorming van de partij ernstig beschadigen. *Geen vuistjes, in godsnaam geen vuistjes!*

ROY Jos, er zijn geen twijfels. Niemand twijfelt.

JOS Des te beter.

ROY We weten het allemaal zeker. Charisma is bij jou nog niet eens aan de orde. Jij bent nog minder charismatisch dan the Elephant Man.

JOS Maar tegen al die mensen die twijfelen, zeg ik –

ROY Vergeleken bij jouw was het monster van Frankenstein een mediawonder.

CHARLOTTE Niemand in deze kamer twijfelt, Jos

ROY Vergeleken bij jou kon Harmen Siezen ons meer begeisteren.

JOS Tegen al die mensen die twijfelen, zeg ik:.

ROY Ik bedoel, als we het nou hadden over het voorzitterschap van de plaatselijke korfbalclub

JOS u kunt de pot op

CHARLOTTE Probeer het constructief te houden, jongens.

JOS Met uw adviesbureautje.

ROY of als je in de running was voor de rol van pissebed in *Maja de Bij - De Musical* –

JOS Jij bent een zeer goedkoop soort glijmiddel, Roy. Een mannetje met een pr-bureautje dat alles wat waardevol en belangrijk is op deze wereld, wil degraderen tot logo. Jij bent zo'n formulemannetje. Jij hebt een zeer ongezond bovenmatig gevoel ontwikkeld voor trends.

ROY Inderdaad, ik ben pr. Als je mij kent weet je wat pr is. Van de grootste shit maak ik een hit. Ik kan sneeuw verkopen aan eskimo's en zand aan Arabieren. Maar, weet je Jos, met jou zou ik me absoluut geen raad weten. Wat bij Jan-Peter nog net lukte, daar trappen ze bij jou echt niet in.

CHARLOTTE Roy ruikt nu eenmaal wat er speelt, Jos.

JOS Ja, als foetus deed ie al aan public relations. Terwijl ik in de baarmoeder met een chagrijnige kop naar m'n navel zat te staren, lijkt het wel alsof hij – echt waar, ik kan je die echo's laten zien – z'n duimpje omhoog houdt naar het beeldscherm en hij zo'n smile op z'n kleine kop tovert. Oh, wat waren ze blij met hem daarbuiten.

ROY En die chagrijn wilden ze het liefste aborteren.

CHARLOTTE Roy voelt nu eenmaal de trends aan.

JOS Hij bladert wat door kranten en tijdschriften, pikt er een rubriekje uit en je brengt het op televisie. Hij scheurt een plaatje uit een kunstboek en hij maakt er een kledinglijn van.

CHARLOTTE Roy heeft gewoon zúlke voelsprietten.

JOS En zo'n ego. Als het surrealisme een stroming van nu was, zou het misschien tien minuten overeind blijven en dan door hem worden opgepikt om spuitbussen kaasspray mee te verkopen. Als Mozes vandaag met de Tien Geboden van de berg af zou komen, zou Roy hem meteen adviseren zeven van de tien geboden overboord te gooien, omdat ze in tegenstrijd zijn met wat het marktonderzoek vertelt over de wensen van het volk. Je kan de pot op met je bureautje, Roy. Je bent hier niet meer nodig. Ga uit mijn leven. Ik hoef je peperdure mediatraining niet. Ik hoef niet onder je hoogtezon. Ik hoef met jou niet te shoppen in de PC Hoofd. Dat soort adviezen zijn namelijk precies wat mijn voorganger zo fataal werd.

ROY Fataal. Hoe bedoel je fataal?

CHARLOTTE Jos -

JOS Ja, fataal.

CHARLOTTE Jos -

JOS Ja, precies, hij moet dit weten. Hij moet weten wat bureautjes zoals de zijne veroorzaken. Met hun duurbetaalde adviezen. Strak gaat ie ook nog glashard beweren dat we 'moeten luisteren naar de kiezers'.

ROY Dat wilde ik inderdaad nog -

JOS Nou dat hebben we al gedaan hoor, herr Spinmeister Extraordinaire. Vanaf de vorige verkiezingen hebben Troostwijk en ik niks anders meer gedaan. The day after the night before zijn we meteen de achterbuurten ingetrokken. Ons zagen ze niet meer op het Binnenhof. Als Leger des Heilssoldaten zaten we dag en nacht in Charlois, de Schilderswijk of Lombok. En we kregen toch een bagger over ons heen. En wij maar braaf blijven luisteren. Het vorige perceptiemanagementbureau legde ons zelfs quota op. Minstens 2000 kiezers beluisteren. Vier jaar lang, elke werkdag minstens drie kiezers spreken. 2000 huisbezoeken. En je collega leerde ons zelfs hoe te reageren. *Ja, u heeft inderdaad wel een beetje gelijk. Daar zit zeker wat in. Goh, daar heb ik nog nooit bij stil gestaan. Oh ja? Zo had ik het nog niet bekeken. Erg goed dat u dat zegt.* Troostwijk werd er gewoon gek van. *Ze haten mij stiekem*, zei ie op een dag, *ze vinden me een slappeling. Ik vertegenwoordig alles wat verkeerd gaat in dit land.* Ik zei: *maar Pieter, je ben een heel patent bestuurder. Maar geen Pim*, zei ie toen zacht en boog zijn hoofd. Dus hoorde hij duizenden keer datzelfde zeikverhaal aan. 1999 keer is het goed gegaan.

ROY En toen.

JOS Maar naar de laatste kiezer kon hij niet meer luisteren. Hij kon de stem van het volk niet meer aanhoren. Die schelle stem deed gewoon pijn in z'n oren.

ROY Wat is er gebeurd?

CHARLOTTE In plaats van rustig naar zijn verhaal te luisteren heeft Pieter Troostwijk nummer 2000 het ziekenhuis ingeslagen. Deze zwevende kiezer zweeft ditmaal tussen leven en dood met een driedubbele liesbreuk, 7 gebroken ribben, een verbrijzelde neus en een geperforeerde dikke darm.

JOS *Hou je bek, hou je bek*, hoor ik hem nog roepen, *wat weten jullie er eigenlijk godverdomme van? Klagen kunnen jullie alleen. Alleen maar klagen.* En terwijl ie door z'n eigen security werd afgevoerd: *de ene dag horen jullie godverdomme iets op tv, de volgende dag lezen jullie het in de krant, 's avonds geloven jullie het, en de derde dag doen jullie of je het zelf hebt bedacht.* En terwijl ie me vastklampte, zei ie huilend: *ik kan er niet meer tegen, Jos, tegen dat klagende, kletsende volk. Ze willen mij kapotmaken, Jos, ze willen mij alleen maar kapot maken. En weet je waarom, Jos? Nou Pieter?*, vroeg ik nog. *Omdat ik na 2000 keer luisteren nog steeds geen Pim geworden ben, omdat ik nog steeds niet hun Pim geworden ben.*

ROY Dus hij is helemaal niet verdwenen.

CHARLOTTE Ondergedoken. Afgevoerd. We vinden wel een baan bij de Wereldbank voor hem. We hebben nog overwogen om het juist uit te buiten in de campagne - *eindelijk een politicus die de verwende kiezer eens goed op zijn donder geeft* - maar zijn positie was onhoudbaar. Jos en ik moesten onze verantwoordelijkheid nemen. Troostwijk zat er ook helemaal doorheen. Zag zichzelf al op het hakblok liggen van de internetforums, vreesde kamervragen van zich verlekkerende collega's, vreesde de pen van Blokker, Mulder en van Gogh. Dus zit er op dit moment een heel zielig hoopje lijstrekker op een Zuid-Franse camping *dan maar* een boek te schrijven terwijl ie schichtig om zich heen te kijkt of Netwerk hem niet al heeft gevonden en hij elk moment een oproep kan verwachten van de officier van justitie om voor de rechtbank te verschijnen.

JOS Inderdaad, dat mediafeest hebben we nog tegoed. Aan die slachting gaan heel veel mensen nog heel veel geld verdienen.

CHARLOTTE Ik ben er gewoon weer niet goed van.

JOS En zo zal Bas Anderson op een dag ook geroosterd worden. Want vandaag is hij nog hun nieuwe wonderkind, maar binnen de kortste keer een bastaard. Vandaag is ie pré, maar morgen alweer passé. Aan wat vandaag nog fris, hangt morgen een luchtje. Op verkiezingsavond zal hij op handen worden gedragen, maar zodra het echte werk begint en de peilingen weer dalen wordt ie door diezelfde handen bij de vuilnis gezet. Want vandaag verfoeit Anderson al die procedures en de bureaucratie, maar na de verkiezingen zal juist hij verzuipen in het drijfzand van al die regels en het compromis.

ROY Er is helemaal geen Anderson.

CHARLOTTE Wat zeg jij nou?

(stilte)

ROY Er bestaat geen Anderson, Jos. De persoon Bas Anderson bestaat niet. Er is een naam, er zijn foto's, er zijn interviews. Maar geen persoon. Het is allemaal geconstrueerd. Gefotoshopt. Gemanipuleerd. Geproduceerd. Bas Anderson bestaat alleen op mijn computer thuis. Die paginagrote interviews zijn één en al knip-en-plak-werk, die foto's één en al photoshop, het spotje op de website één en al trucage. Het was tot nu toe één grote pr-campagne. Een simpele pre-hype. Een beetje lobbyen. Een beetje pushen, een beetje pullen. Allemaal productie. Allemaal één groot spel. En ze trappen er allemaal in. Je gelooft me niet.

JOS Nee, maar dat maakt niet uit.

ROY We gaan een klapper maken, Jos. Dit gaat heel groot worden. Het NRC had gelijk: *dit is groter dan Pim!* In ieder geval stukken groter dan de paar Pieter-bonuspunten. Deze partij, jÓuw partij kan heel groot worden. Een doorbraak in de Nederlandse politiek, Jos. Een doorbraak van de status-quo. Misschien wel de meerderheid. Stel je voor, hoe dat voelt, Jos, de meerderheid. Geen regeerakkoord meer, niet meer dat eeuwige gecompromis, nooit meer de wet van klets, nooit meer een coalitiepartner die je continu probeert te tackelen. De meerderheid, Jos. Zoals in Amerika. *We're gonna take Noord-Holland, we're gonna take Zuid-Holland, we're gonna take Noord-Brabant, we're gonna take Zuid-Limburg, we're gonna take the Catshouse!* Met Bas Anderson ligt dat ineens binnen handbereik...

JOS Maar hij bestaat niet.

ROY Hij bestaat.

JOS Bestaat ie nou of bestaat ie niet?

ROY Hij bestaat misschien wel meer dan jij. Hij bestaat ergens waar jij nooit zal komen.

JOS Waar is ie dan?

ROY In de hoofden en de harten van de mensen.

JOS Het is ondemocratisch.

ROY Zoals de verdeling van de speelgoedautootjes in de zandbak? We geven de mensen alleen maar wat ze willen.

JOS Wat willen ze dan?

ROY Spektakel. Show. Bas Anderson is een merk, Jos, een A-merk. Anderson is een gevoel, een belevenis. Bestaat Coca-Cola, Jos? Bestaat Burger King? Is Coca-Cola nou dat vieze bruine drankje of is Coca-Cola iets meer? *Coca-Cola is it*, Jos. Coca-Cola is een hele wereld. Burger King en Anderson ook. Politiek is een product. En Anderson staat op het punt het meest gekozen merk van Nederland te worden. Anderson wordt een Easyjet: een beetje goedkoop, maar wel erg winstgevend. Oké, er is nog geen persoon. Maar doet de persoon er zoveel toe? Op die job zetten we Job. Een werkeloze acteur is zo gevonden. Maar de essentie zijn de beelden, de zinnen, de slogans. Die ene blik, die goedgeplaatste one-liner, het kecke kontje. Image is reality, Jos. We verkopen een imago. Eerst het merk, dan het beeld en daarna is de persoon pas aan de beurt.

JOS Dit is zo ziek.

ROY Nee, Jos, vanavond begint de 21^e eeuw eindelijk ook in Nederland. En in de 21^e eeuw worden alle rollen door clowns gespeeld. En jij mag de clown kiezen. Wil je een Oostenrijkse bodybuilder in het Catshuis? Of een neurotische nepprofessor die in zijn vrije tijd in een dark room in de kettingen hangt? Of heb je liever een bekeerde Texaanse alcoholist in het Torentje? Een Italiaanse cruiseshipentertainer bij de Koningin? Of een ex-KGB-agent in de Kamer? Maar erken dan ook meteen dat de lijsttrekker, de leider, de presidentskandidaat niet meer is dan een... presentator, een showmaster, een host. En jij mag hem kiezen. Dit is de 21e eeuw. De onvrede ligt in dit land voor het oprapen. Ze willen daarbuiten alleen maar een Idol. Zij smeken ons om hun politieke popster. Ze willen geen bureaucraat of boekhouder maar een BN-er op het bordes. De democratie als één groot gala, dat is pas ware democratie.

JOS It's a mindfuck.

ROY It's a total mindfuck!

JOS You're a dark horse, brother.

ROY Je weet toch wel dat ze je haten daarbuiten? Ze haten jullie commissievergaderingen, jullie vragenuurtjes, jullie woordvoerder minderhedenintegratie. Ze haten jullie democratie. Ze kotsen op jouw culturele bagage, jouw mooie pakken, je caffè late, je doppio en je tien voor Frans. Voor hun ben

jij niet meer dan een politieke ambtenaar. De koning is dood, maar ze hebben daarbuiten liever een nar dan een kroonprins als opvolger. Troostwijk is levend begraven en hij is nog nooit zo populair geweest. Wat is dit voor wereld, Jos? *This is a mad world*. We moeten er alleen maar mee leren omgaan. Wij gaan die wereld veroveren, Jos. Wij met z'n tweetjes. Het volk is volgamer dan ooit. Dus nu moeten we toeslaan. Weet je nog: The Kweker-brothers. Wij worden the puppet masters. We gaan ons met alles bemoeien. *Read my lips*: winnen is een technische kwestie, geen inhoudelijke. We gaan alles laten testen. Ons poppetje Anderson doet geen voorstel, houdt geen speech, zet geen stap zonder dat het is getest. *Command and control*. Het marktonderzoek regeert. De kiezer krijgt precies te horen wat hij horen wil. Deze partij gaat geen meningen meer vormen, ze gaat meningen volgen. *Anderson will be sailing on polls*. Blijkt uit een poll dat een puntmuts heel populair is, zet ie op prime-time een puntmuts op. Moet ie scoobydoo-en, gáát ie scoobydoo-en. Perceptie is alles, Jos. *A picture tells more than a thousand words*. Deze partij gaat van een vraagteken een uitroepeten worden. *We're gonna rebrand this party*. Wij gaan communiceren, communiceren en nooit stoppen met communiceren. Heel die mediaruimte gaan wij met onze Anderson vullen. Als wij hem niet vullen, vult iemand anders hem. Set the agenda. Nieuwsmomenten creëren. De aandacht van het nieuws vasthouden. Geef je een nieuwtje meteen of ga je een hele week de spanning vasthouden. Radio, tv, soundbytes, interviews, photo-opportunities, formats, doelgroepen bereiken, pats! Denken in hapklare brokken die morgen de opening van de krant zijn of de hoofdquote in het 8-uur journaal. *What's your message, Jos? What's my message? KISS: K-I-S-S. Keep It Short and Simple*. Andersom met Anderson. *Get out the message, stay on the message and repeat the message!* We geven hem oneliners mee die erin gaan als scudraketten. Roept er iemand uit het publiek: *klootzak!* Zegt hij: *fijn dat u zich even voorstelt; mijn naam is Bas Anderson*. Dat soort werk. Pats. En vervolgens duwen we hem geen lieve baby in zijn armen, maar zeggen we: *inderdaad, hij is een klootzak. Maar dat is ook precies wat we nodig hebben in Den Haag*. Een populist? Zonder meer! Grote bek, snelle oplossingen, geen gezeur, recht vooruit, alles meteen. *We will kick out the dinosaurs, Jos*. Pure fuck-you-politiek. Anderson wordt de eerste Nederlandse fuck-you-politicus, op de bres tegen de 3 b's: bureaucratie, belastingen en belangengroepen. *I can't stand to see Holland in decline. It's all about the Dutch people. Holland can do so much better*. Oké, het is één en al nep. Eén en al show. Maar Jos, wie echt iets wil veranderen, moet een beetje oogkleppen dragen. *The facts? The facts? I have been elected to change the facts!* Een campagne is een militaire operatie en elke oorlogsstrategie is gebaseerd op misleiding. *If you can't convince them, confuse them!* Of zoals Charlotte het laatst zo goed verwoordde: *sex it up, sex it up, the only way is up*.

JOS Et tu, Charlotte?

ROY (*rapt*) *Sex it up, sex it up, the only way, the only way is up!*

JOS Ik ga enorme stampij maken.

ROY Geweldig! Hoe meer aandacht hoe beter.

JOS Ik maak jullie helemaal kapot.

ROY Misschien dat er een zeer boeiende analyse komt in een ellenlang, slecht opgemaakt stuk, weggestopt in een driedubbele zaterdagkrant. Duh! Er is geen weg meer terug, Jos. *U-turn if you want to. Im not for turning*. Het gaat niet om Jos, Jos. Het gaat om de man in Zoetermeer, de man in Capelle, de man in Purmerend. En die leest die dikke zaterdagkrant niet. Alles wat hij verlangt is een klein beetje spektakel. Als jij hem geen spektakel biedt, ben jij overbodig. Kom jij met veel woorden en een foute foto, dan ben je niet meer nodig. Preek maar voor eigen parochie, daar zit misschien nog twintig man. Speel maar voor je eigen lege zaal de slimmerik. Dit is spektakeltijd. We gaan van hip en hop, van op en af, permanent staccato. We lijden nou eenmaal collectief aan ADHD. *Here we are now, entertain us!* Ze eisen hun recht op. Ze hebben recht op spektakel, ze hebben recht op show. Alleen voor rellen kun je ze nog wakker bellen. *Uw wekelijks drama nu per sms*. Ik ben een spektakeljunk. Ik wil alleen nog maar real men, real live, real time. More real than real. Harder en harder, dichter en dichter, echter en echter. Die gemartelde gevangenen in Irak, oh wat een schande, maar het was wel een stukje topercentertainment. *Nightmare at Abu Ghraib. Josef K in Guantánamo Bay*. Sinds Irak is 'shock en awe' een standje op mijn dolby-surround-system. Ik moet ineens ontzettend pissen. Wees niet bang ik kom heus wel terug.

(*Roy af; lange stilte*)

JOS Wil je nog koffie?

CHARLOTTE Nee, dank je.

JOS Iets anders?
CHARLOTTE Nee.
JOS Een Marie-Henriette?
CHARLOTTE Huh?
JOS Een Spa Turquoise.
CHARLOTTE Jos.
JOS Wat?
CHARLOTTE Ik heb geen dorst.
JOS Oh.
CHARLOTTE Maar dankjewel.
JOS Iets eten.
CHARLOTTE Nee, ook niet.
JOS Ik kan bitterballen voor je bestellen.
CHARLOTTE Dat is lief van je, maar -
JOS De bitterballen schijnen hier fantastisch te zijn.
CHARLOTTE Ik hoef geen bitterballen.
JOS Je bent vegetarisch.
CHARLOTTE Ja, maar daar gaat het niet om.
JOS Waar gaat het dan om, Charlotte, vertel me dan waar het om gaat.
CHARLOTTE Voorkeur. Smaak.
JOS In plaats van een lekkere volle vette Hollandse bitterbal heb jij liever een -
CHARLOTTE Ik zei toch dat ik geen honger heb.
JOS Een luchtige maar bijna lege miniloempia.
CHARLOTTE Ik hou niet van je metaforen, Jos.
JOS Metaforen?
CHARLOTTE Je bent geen bitterbal.
JOS Ik heb gewoon trek in een simpele snack.
CHARLOTTE En 'Anderson' is geen lege loempia.
JOS Maar wel een vlammetje?
CHARLOTTE Jos, het spijt me.
JOS Ik vind het niet erg dat ik geen bitterbal ben, hoor.
CHARLOTTE Sorry.
JOS Dat een verstandige vrouw als jij instemt met dit zieke plan van mijn nog ziekere broer.
CHARLOTTE Ik zei toch dat het me spijt.
JOS Zeg me alsjeblieft dat je dolverliefd op hem bent.
CHARLOTTE Dat is het niet.
JOS Je wilt met hem naar bed. Ben je zo wanhopig?
CHARLOTTE Ja, zo wanhopig ben ik best, maar dat is het ook niet.
JOS Wat is het dan, Charlotte, zeg me wat het is.
CHARLOTTE Je grootste vijanden zitten in je eigen partij, Jos, dat heb je zelf -
JOS Wat spijt je trouwens precies?
CHARLOTTE Dat op die dolk in je rug mijn vingerafdrukken staan. Dat ik al wekenlang aan de poten van je stoel loop te zagen. Maar dat er nu geen weg terug meer is.
JOS Oh jawel, ik ga alles op straat gooien.
CHARLOTTE Wat ga je doen, The Washington Post bellen?
JOS Misschien is dat wel het veiligste.
CHARLOTTE Doe niet zo paranoia.
JOS Ik ben heel paranoia, en terecht. Dit is gewoon reinste Andersongate!
CHARLOTTE Andersongate!
JOS En ik ga ze alles vertellen. Ik zal ze precies vertellen hoe jij als een reïncarnatie van Greet Hoffmans deze partij infiltreerde. Hoe jij als een Ben Korsten op meerdere schaakborden tegelijkertijd vals hebt lopen spelen. Hoe jij als een Raspoetin deze hele partij onder je controle bracht. Hoe je als een Karl Rove deze hele machtsovername ensceeneerde en hoe jij daarvoor als een dokter Frankenstein dit monster creëerde.
CHARLOTTE Maar vertel ze dan ook meteen waar Pieter Troostwijk uithangt.

JOS Dat zal ik ze inderdaad vertellen. Na dit schandaal is hij wel weer aan rehabilitatie toe.

CHARLOTTE En vertel dan ook meteen dat dat hele gedoe met Pieter Troostwijk Jos Kweker wel heel goed uitkwam. Dat Jos Kweker twee weken geleden ineens zijn kans schoon zag. *Nu ben ik aan de beurt*. Ik bedoel, ik hoor dat triomfantelijke toontje van Jos Kweker nog, toen hij me direct na het drama belde: *hij is helemaal doorgeslagen; z'n positie is onhoudbaar*.

JOS Zijn positie wás onhoudbaar.

CHARLOTTE Vertel de pers dan ook meteen dat Jos Kweker eigenlijk al weken op zoiets zat te wachten. Dat hij misschien al weken stiekem op zoiets aanstuurde. Dat Jos Kweker Pieter Troostwijk wekenlang overlaadde met kiezers, terwijl ie wist dat ie er helemaal doorheen zat. En toch drong hij erop aan dat ie z'n quotum zo snel mogelijk zou halen.

JOS Ik zal je verhaal meenemen, Lot, maar ik denk niet dat de Volkskrant erg geïnteresseerd in deze loze, onbewijsbare insinuaties.

CHARLOTTE Je houdt de wil van het volk niet tegen, Jos.

JOS Het volk is misleid.

CHARLOTTE Het volk laat zich graag verleiden.

JOS Ik zal ze wakker schudden.

CHARLOTTE Het zal zich alleen maar tegen je keren.

JOS Ik ga alle klokken luiden die ik tegenkom.

CHARLOTTE Ze zullen je daarbuiten ophangen aan het eerste klokkentouw.

JOS Klokkenluiders zijn razend populair tegenwoordig.

CHARLOTTE Maar ze zullen jou als eerste lynchen.

JOS Ze rennen achter een hersenschim.

CHARLOTTE Maar in hun waanzin zullen ze jou vertrappelen.

JOS Er bestaan nog weldenkende mensen.

CHARLOTTE Maar die houden de laatste tijd opvallend vaak hun mond.

JOS Maar geeft iemand nog iets om de waarheid?!

CHARLOTTE Als de waarheid Jos Kweker heet en de leugen Bas Anderson, als de waarheid doordeweekse democratie is en de leugen een meeslepende show, als de waarheid mij doet zappen en de leugen mij doet slikken en snikken, als de waarheid mij verdooft en ik door de leugen weer voel dat ik leef, als de waarheid mij demotiveert en de leugen mij inspireert, als de waarheid deprimeert en de leugen goeie Prozac is, dan prefereer zelfs ik de leugen boven de waarheid, geloof ik vanaf vandaag liever de leugen en wantrouw ik de waarheid. Of laat ik het anders stellen: Anderson is de meest metafysische kandidaat die aan de komende verkiezingen meedoet. En ik ben van hem gaan houden, Jos.

JOS Zie je wel dat je verliefd bent op Roy.

CHARLOTTE Van Anderson.

JOS Sorry?

CHARLOTTE Ik weet het, het klinkt gek, maar ik ben van die man gaan houden. Na al die brainstormsessies met Roy, na al onze gesprekken over hem, is Bas Anderson een man van vlees en bloed voor mij geworden. Iemand die ik door en door ken, iemand die een deel van mijn leven is geworden. Ik heb hem laten praten, laten schrijven, laten denken ook. En ik hield van alles wat ie zei, wat ie deed, hoe ie dacht. Hij heeft zo'n flair, zo'n humor, zo'n zelfrelativering. En zijn intelligentie! Hoe hij gister in dat prikkelende en zo persoonlijke interview vertelde over zijn vroeg gestorven vriendin, waarvan hij die lieve, brutale dochter heeft die hij nu moet opvoeden – ik vond dat zo ontroerend. Ik weet het: ik heb het zelf bedacht, een deel heb ik zelf geschreven, maar toch stroomden de tranen als een augustusbui over mijn wangen. Of die uitgelekte melige foto waarop hij met dat bijna verdronken schaap in zijn armen staat. In zijn Gucci-pak met opgerolde pijpen, met zijn nieuwe Pradaschoenen onder de modder en dat triomfantelijke gezicht, met die glinsterende ogen recht in de camera: *ik heb Truus gered!* Ik hou van hem, Jos.

JOS Ik weet niet wat ik hoor.

CHARLOTTE Ik droom 's nachts over hem. Overdag fantaseer ik zelfs stiekem dat ik met hem praat. Denk je dat ik gek word?

JOS Dit gaat een heel eigen leven leiden.

CHARLOTTE Ons leven. Dit is van ons, Jos.

JOS Zo religieus.

CHARLOTTE Misschien wel. Voor mij bestaat ie. Is ie vlees en bloed. En je blijft met je poten van hem af.

(Roy op)

ROY Sorry dat ik zo lang weg bleef, maar ik kom net op de gang een vriendje van mij tegen. Media, internationaal, erg groot. Geen namen, alsjeblieft, geen namen. En we begonnen ineens een beetje te babbelen over een formatje wat ik aan het ontwikkelen ben en waarin hij uitermate geïnteresseerd bleek. Let op: dit is echt topsecret, als dit uitlekt, ben je dood. Want we hebben het over iets heel nieuws: een Real Life Jihad Soap. We volgen op prime-time semi-life een Nederlands jihad-groepje. Fase 1: we zoeken een fanatiek moslimgroepje of richten er zelf eentje op. Fase 2: we doen ze een digitale camera kado en een voorschot. Fase 3: hun voorbereidingen van aanslagen, gijzelingen, boekverbrandingen en potenrammerij gooien ze allemaal op video en sturen ze ‘anoniem’ aan ons op. Fase 4: als omroep veinzen we morele verontwaardiging slash verslagenheid maar gaan vanuit onze journalistieke verantwoordelijkheid toch tot uitzending over. Fase 5: spectaculaire kijkcijfers en eeuwige roem. Alle ingrediënten voor een televisiehit zijn immers aanwezig: angst, sensatie, avontuur en radicaal exhibitionisme. Natuurlijk is het aanvankelijk allemaal kinderspel maar een paar flinke dreigementen en een mislukte rechtszaak op de homevideo zitten er zeker in.

JOS Je wilt maar zeggen, het kan altijd nog zeker.

ROY Elk jaar schuift de grens ietsje op, Jos. Nu schrik je nog van Bas Anderson, maar over tien jaar weet je niet beter. Maar terwijl ik met Reinout – shit, nu heb ik toch een naam gezegd – stond te praten, had ik ineens het perfect einde.

JOS Het perfecte einde.

ROY Het perfecte einde aan Bas Anderson.

JOS Ik ga hier vanavond nog een eind aan maken, Roy.

ROY Voor een prachtig eind hebben we jou echt niet nodig, Jos. Ineens zag ik Bas Anderson op van dat korrelige beeld van een ingezonden videoband met achter hem een Palestijnse vlag en in het hoekje van het beeld een Arabisch logo. Een minister-president op prime time met een mes op zijn keel. Onderin een tekstbalk: *dutch prime-minister under attack*. Daaroverheen een commentaarstem: *but still refuses to withdraw the troops...* Denk jij dat je Bas Anderson dan nog kan weerstaan, Jos? Of denk je dat je ook opgewonden voor je televisie zal zitten? Staand op je bank de afloop van de ultimatus volgen. Midden in de nacht al je vrienden sms-en: *ik ben tegen hem, maar dit heeft ie niet verdiend*. Misschien haat je het, maar uiteindelijk zal ook jij zweten, schreeuwen en huilen bij dit staaltje top-tv. Plak jij ook een *Red Anderson* sticker op de bumper van je Saab. Sla jij ook ineens voor zijn overleven aan het bidden. En ben jij er tegelijkertijd zo trots op dat Anderson zich opffert voor onze democratie.

CHARLOTTE En beween ook jij nog wekenlang zijn tragische dood.

JOS Zijn dood?

ROY En beween ook jij nog wekenlang zijn prachtige maar tragische dood.

...

JOS Dood. Hoe bedoel je dood?

CHARLOTTE Dood.

JOS Je bedoelt: dood. Als in “De Dood.”?

ROY Is er een andere dan?

CHARLOTTE Ik weet het niet.

ROY Van de dood is er maar eentje.

CHARLOTTE In dat geval bedoel ik precies die dood.

ROY We zullen op een dag afscheid van Bas moeten nemen, Jos.

CHARLOTTE Zoiets komt altijd sneller dan verwacht.

ROY We hadden allemaal graag langer willen genieten van onze Bas.

CHARLOTTE Ja...

ROY We hadden allemaal graag willen weten wat Bas met ons van plan was.

CHARLOTTE Ja.

ROY Allemaal willen graag willen ervaren wat hij voor dit land in petto had.

CHARLOTTE Ja!

JOS Maar...

ROY Maar vergeet niet: we maken een mythe.

CHARLOTTE We maken een mythe.

ROY En geen mythe zonder ondergang.

CHARLOTTE Elke mythe moet eerst dood.

ROY Geen profeet zonder opoffering. We laten onze Bas toch niet verzuipen in het bureaucratische moeras dat parlementaire democratie heet. We gaan Bas toch niet banaliseren door hem langer dan nodig op het pluche te laten zitten.

CHARLOTTE Bas hoeft zich niet te bewijzen. Bas verdient beter.

ROY Bovendien willen we natuurlijk ook niet het risico lopen dat onze acteur uit zijn rol valt en daarmee onze droomkandidaat om zeep helpt.

CHARLOTTE En ons in zijn val meesleurt.

ROY Voor je het weet staat zo'n ijdeltuit in een of ander theatercafé de waarheid te blèren. *Ik ben de minister-president van dit land.*

CHARLOTTE We zijn ons zeer bewust van de risico's.

ROY Elke ster heeft zijn houdbaarheidsdatum. Dus op zijn hoogtepunt –

CHARLOTTE Andersons hoogtepunt.

ROY Na die onvoorstelbare verkiezingsuitslag -

CHARLOTTE Na de gewonnen verkiezingen.

ROY volgt - niet lang daarna en vrij onverwachts – het perfect einde. Ik zag ineens zoveel mogelijkheden. Ik zie Bas Anderson doodbloeden op het asfalt terwijl de bijna aandoenlijke EHBO wanhopig tracht hem te reanimeren. Ik zie Bas Anderson in een open auto dood voorover vallen op zijn verbijsterde, schreeuwende vrouw en de auto die wegscheurt uit de colonne. Ik zie Bas Anderson terwijl ie door zijn bodyguards naar beneden wordt gedrukt en ik alleen nog een stukje van zijn ontredderde gezicht kan zien. Beelden, plaatjes, metaforen, snap je wel?

CHARLOTTE Ik zie Bas Anderson op de bewakingscamera's van de Bijenkorf terwijl ie wordt neergestoken door een man met een baseballpet en andere klanten verschrikt omkijken maar genageld aan de grond staan.

ROY Ik zie Bas Anderson in een auto die met 180 kilometer per uur door de Coentunnel rijdt, terwijl ie weet dat de chauffeur rook naar drank, terwijl ie denkt dat hij liever een foto in de krant heeft van zijn nieuwe minnares dan van zijn opgebaarde lichaam.

CHARLOTTE Ik zie Bas Anderson op het Museumplein een hele menigte toespreken -

ROY en terwijl ie spreekt ziet hij die man –

CHARLOTTE ziet hij die man -

ROY En ziet hij in een flits zelfs het automatische pistool uit zijn jas te voorschijn komen -

CHARLOTTE Hij ziet het automatische pistool gewoon.

ROY en misschien ziet hij zelfs de kogels recht op zijn voorhoofd afkomen.

CHARLOTTE Hij ziet de kogels gewoon recht op zijn voorhoofd afkomen. Ik zie een brancard die in paniek het AMC in wordt gereden.

ROY De beste artsen van dit land die vechten voor zijn leven.

CHARLOTTE Ze vechten dagenlang voor zijn leven terwijl de hele natie aan de buis is gekluisterd.

ROY Een persconferentie: *hij gaat het niet halen.*

CHARLOTTE Een uur later nog een persconferentie: *hij kan nog wel een weekje mee.*

ROY Op de operatietafel vlak voordat ie de narcose krijgt.

CHARLOTTE *Ik hoop wel dat jullie op mij zouden stemmen, anders kunnen jullie beter van mij afblijven.*

ROY Precies die zin die de arts na zijn overlijden zal herhalen voor de verzamelde internationale pers.

CHARLOTTE En ik zie mensen.

ROY Zie jij mensen?

CHARLOTTE Ik zie mensen met behuilde gezichten.

ROY Wat voor mensen met behuilde gezichten?

CHARLOTTE Ik zie mensen met behuilde stille gezichten. Stille gezichten die verbijsterd kijken. Gezichten die even niet meer weten waar ze het zoeken moeten. Mensen met behuilde, verbijsterde gezichten met een kaarsje in hun hand. Terwijl ze weten: het is belachelijk. Terwijl ze niet dachten dat zij daar ooit met een kaarsje zouden staan. Terwijl ze daar vandaag toch staan. Ik zie zijn naam geschilderd op het voorhoofd van een jong meisje. Een jong meisje dat verdrietig in de lens van de camera kijkt. Een foto op de voorkant van de Volkskrant.

ROY Op de voorkant van The Guardian.

CHARLOTTE Op de voorkant The New York Times. Ik zie mensen met behuilde gezichten die urenlang in de rij staan om de baar - heet dat zo?

JOS Ja, dat heet zo.

CHARLOTTE Om de baar te passeren. Om de baar te passeren met een kind, een kleinkind, een schoolvriend die ze al jaren niet meer hebben gezien.

ROY Het gezicht van de nieuwslezer die vertelt dat Bas Anderson plotseling is overleden.

CHARLOTTE Een minutenlange foto van Bas op het scherm.

ROY Een minutenlange foto met daaronder 'Tears in Heaven' van Eric Clapton.

CHARLOTTE Ik weet niet of ik dat kan verdagen.

ROY Met daaronder 'Non, je ne regrette rien' van Edith Piaf.

CHARLOTTE Ik weet echt niet of ik dat kan verdagen.

ROY Met 'Heroes' van David Bowie.

CHARLOTTE Een minutenlange foto met daaronder 'Heroes' van David Bowie.

ROY En dan een stem: *Bas Anderson is niet meer.*

CHARLOTTE *Bas Anderson is niet meer.*

ROY *Bas Anderson is er niet meer, zeg ik verbijsterd door mijn mobiele telefoon tegen mijn vriendin, hij is er niet meer.*

CHARLOTTE En terwijl ik dat zeg, zie ik zoveel mensen op straat precies hetzelfde doen.

ROY Iedereen even ontdaan.

CHARLOTTE *Waar was jij toen Bas Anderson –*

ROY En iedereen die nog precies weet waar ie was. Ik zie mensen hun auto langs de kant van de weg zetten.

CHARLOTTE Mensen die even uit willen waaien.

ROY Mensen die applaudisseren, die zwaaien -

CHARLOTTE Maar vooral mensen die even uit willen waaien. En ik zie bloemen.

ROY Heel veel bloemen.

CHARLOTTE Bloemenzeeën.

ROY Bloemenzeeën, bloemenbergen, een heel bloemenheelal.

CHARLOTTE Een bloemenuniversum voor deze volkszoon.

ROY En zo gaan we langzaam naar het einde toe.

CHARLOTTE Langzaam bouwen we aan zijn eind.

ROY Maar uiteindelijk moeten we het hierover gaan hebben.

CHARLOTTE Onvermijdelijk volgt immers zijn dood.

JOS Maar zullen sommigen niet beweren dat het onvermijdelijke is geholpen?

ROY Het zal worden beweerd.

CHARLOTTE Het zal zeker worden gezegd.

JOS Want ik begrijp dat zijn dood zal worden bevorderd.

ROY We mogen geen voorbarige conclusies trekken.

CHARLOTTE In godsnaam geen voorbarige conclusies.

ROY Zal dan ook iemand zeggen.

CHARLOTTE Zal dan iemand zeggen die zoiets als geen ander zeggen kan.

ROY In die situatie waarin maar weinig mensen dat zeggen kunnen.

JOS Over wie hebt je het?

ROY Over iemand die na Andersons onvermijdelijke einde in staat is tot een verzoenend geluid. Iemand die de gespleten en ontredde bevolking mild kan stemmen. Iemand die boven de gepolariseerde partijen staat. In godsnaam, iemand boven de partijen. Ik bedoel, na dit vreselijke drama, moeten we toch -

JOS Moeten we -

ROY Moeten we toch iemand naar voren schuiven.

JOS Iemand. Wie?

CHARLOTTE Nummer twee op de lijst bijvoorbeeld.

ROY Bijvoorbeeld nummer twee op de lijst.

CHARLOTTE Maar dan eindelijk nummer één.

ROY Maar na de verkiezingen en na Andersons spectaculaire dood –

CHARLOTTE Eindelijk nummer één.

JOS En tot het zover is -

ROY Kan diegene -

CHARLOTTE Voorlopig nummer twee -

ROY maar beter een beetje in de buurt blijven.

CHARLOTTE Om invloed uit te oefenen.

ROY Om waar nodig bij te sturen -

JOS Om ernstiger voorkomen.

ROY Precies: om ernstiger te voorkomen.

JOS Soms móet je wel meedoen, om ernstiger te voorkomen. Want invloed -

ROY Tuurlijk heeft hij invloed. Hij is de inhoudelijke puppetmaster. Hij is nodig, keihard nodig.

CHARLOTTE Waarom denk je dat we hier vanavond zijn?

ROY Waar zouden wij zijn zonder zijn expertise, zijn dossierkennis, zijn ervaring?

JOS Nergens.

ROY We can use that on the team.

JOS Dus eigenlijk.

CHARLOTTE Is alleen hij -

ROY maar dan ook hij alleen -

CHARLOTTE in essentie de opvolger van Pieter Troostwijk.

ROY Jos Kweker for president.

JOS Roy Kweker for king.

(donker)